

Вероніка Моргун,

студентка 1 курсу юридичного факультету
Національного університету біоресурсів
і природокористування України

Ціннісні орієнтації як складові правової культури студентів*

Правова культура сучасного суспільства є не лише показником рівня правосвідомості, але й важливим фактором стабільності та розвитку держави. У її основі лежить система цінностей, які визначають ставлення людей до правових норм, законів та принципів. Спеціальне місце серед цих складових правової культури займають ціннісні орієнтації студентів, які є не лише відображенням їхніх внутрішніх переконань, але й визначають їхню поведінку та взаємодію з правовою системою. Під ціннісними орієнтаціями будемо розуміти як певний конструкт, що становить певну динамічну систему, що визначає соціальну поведінку і діяльність людини [4, с.37].

Правова культура студентів – це сполучення інтелектуально-вольових і морально-психологічних інтегрованих складових, які узгоджено взаємодіють та проявляються у правосвідомості, розумінні та почуттях, навичках та звичках, що регулюють власну поведінку у визначенні правомірної мети, правомірних шляхів та засобів її досягнення, справедливості, нетерплячості до правопорушень, відповідальності, усвідомленій потребі у правовій самоосвіті. Як багатовимірне, системне і

---

* Наукова керівниця – завідувачка кафедри теорії та історії держави і права Віра Качур

динамічне особистісне утворення правова культура студентів є сукупністю правових знань, відношення до права як до цінності і правомірної поведінки; як соціально-педагогічне явище – досліджується як міра та спосіб творчої самореалізації особи у правовому регулюванні своєї майбутньої професійної діяльності. Правова культура у практичному аспекті необхідна майбутньому фахівцеві для того, щоб він добре орієнтувався у «новому світі», знаходив правильний вихід із ситуації, в яку все частіше потрапляє через відсутність елементарної правової грамотності, добре знав свої права і обов'язки, вмів їх реалізовувати й за допомогою правових засобів ефективно захищати; щоб він знав і поважно ставився до прав і обов'язків своїх контрагентів – громадян, трудових колективів, державних чи громадських органів, посадових осіб, вмів грамотно вирішувати завдання практичної поведінки у правовій сфері [2, с. 28].

Ціннісні орієнтації - це сукупність найважливіших якостей внутрішньої структури особистості, що є для неї особливо значущими. Крім того, ціннісні орієнтації утворюють певну вісь свідомості і поведінки особистості та безпосередньо впливають на її розвиток. Система ціннісних орієнтацій виступає регулятором особистісного становлення, слугує критерієм норм і правил поведінки особистості [1, с. 65].

Осмислення особистістю диференційованості своєї системи цінностей виступає конкретним показником усвідомлення свого життєвого шляху, перспективи. При цьому найбільш значущі для людини цінності будуть насамперед визначати її життєву позицію, а значить відігравати вирішальну роль в її професійній діяльності. Молоді притаманна характерна для такого віку переоцінка цінностей, їхні моральні погляди тільки складаються і структуруються. В аналізі складних явищ оточуючої дійсності їм часто не вистачає гнучкості і життєвого досвіду старших поколінь. Саме тому відсутність достатнього досвіду, юнацький максималізм, велика емоційна збудженість роблять цей період у житті досить складним, проте саме в цей період уточнюються ціннісні орієнтації. Сьогодні, на початку XXI ст., розвиток і світогляд молоді зазнав великих змін. Порівняно з попередніми роками молодь стає більш розкутою та самостійною, починає орієнтуватись в сучасному суспільстві. [3, с. 121- 122].

Навчання у ВНЗ формує у студента пізнавальне ставлення до правових цінностей, почуття поваги до закону, переконаність у необхідності й соціальній значимості зміцнення правової основи державного й громадського життя. У свою чергу, вказане є передумовою подальшого розвитку в студентів потреби дотримувати, виконувати і використовувати правові норми, необхідною умовою формування ціннісно-правової орієнтації на правомірну соціально значиму поведінку. У мотивації соціально значимої правомірної поведінки студентів цінності правового культурного комплексу діють не безпосередньо, а опосередковано через формування інформації

про сукупність своїх прав і обов'язків, способи їх реалізації, потреби у психолого-педагогічній підготовці до правового виховання, переконаності в доцільності соціально значимої поведінки, тобто через сформовані соціально-психологічні якості студентів. Формування правової культури студентів можна уявляти, виходячи зі змісту і конкретних особливостей правової культури університетського колективу й за допомогою з'ясування послідовності впливу правових культурних цінностей на правосвідомість і поведінки студентів у правових відносинах і правовій діяльності [2, с. 28-29].

Студенти – це особлива група в контексті правової культури, адже вони не лише засвоюють існуючі цінності, але й активно формують власну правосвідомість. Їхні ціннісні орієнтації, які формуються під впливом різних факторів таких, як: діяльність політичних організацій, засобів масової пропаганди; ідеали; рівень політичних знань; професійна зацікавленість; твори мистецтва і літератури; психологічні характеристики особистості; сім'я, а також такі чинники, як телебачення, радіо, кіно, , самоосвіта відіграють важливу роль у становленні майбутніх правників, громадян та учасників правових відносин. Ціннісні орієнтації в правовій культурі допомагають розуміти важливість права, дотримуватися законів та правил, розвивати відповідальність перед суспільством. Студенти, які мають високу правову культуру, здатні бути активними громадянами, виявляти ініціативу в рішенні правових проблем та дотримуватися етичних принципів у своїй діяльності.

Література

1. Шайгородський Ю. Ціннісні орієнтації в психологічній структурі особистості. *Соціальна психологія*. 2009. № 4(36)/ С.65–73.
2. Гусенко А.А. Поняття та сутність правової культури студентів. *Збірник «Наукові праці», серія: педагогіка, комп'ютерні технології*. 2016. Випуск 258. Том 270. С.27-31.
3. Бліхар М. П. Ціннісні орієнтації студентської молоді України: соціологічний аналіз. *Вісник Львівського університету. Серія соціологічна*. 2011. Вип. 5. С. 116-125.
4. Kachur V. Theoretical and applied aspects of understanding the concept “legal orientation” in legal science. *Law. Human. Environment*, 2022. 13(4). 26-39. <https://doi.org/10.31548/law2022.04.003>

Національний університет біоресурсів і
природокористування України

Юридичний факультет

Кафедра теорії та історії держави і права

Рада аспірантів юридичного факультету

Студентська організація юридичного факультету

Студентський науковий гурток
«Клуб юних теоретиків»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

учасників

XVII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ ОЧИМА МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ»

09 травня 2024 р.

м. Київ

УДК: 340:167.1:378.2

Матеріали XVII Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
«Проблеми юридичної науки очима молодих науковців»

П.78

Проблеми юридичної науки очима молодих науковців : зб. наук. пр. XVII Всеукр.
наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 09 травня 2024 р.) / Укладачка: Віра Качур. К.,
2024. 215 с.

У збірнику подані наукові здобутки учасників, що присвячені
проблемам юридичної науки.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

**За зміст наукових матеріалів відповідальність несуть їх автори та
наукові керівники**